

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
ครั้งที่ ๓

วันจันทร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีการพิจารณากรอบการทำงานและประเด็นสำคัญของการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ในประเด็นเรื่องระบบพรรคการเมือง โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ประเด็นเรื่องระบบพรรคการเมือง

ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. การปฏิรูประบบพรรคการเมืองเป็นกลไกในการกลั่นกรองบุคคลที่เข้าสู่การเมือง โดยรัฐต้องดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สนับสนุนการระดมทุนจากประชาชนให้กับพรรคการเมือง รัฐควรอำนวยความสะดวกและจัดสรรงบประมาณ จ่ายเงินทุนสนับสนุนให้พรรคการเมืองตามที่ประชาชนต้องการ ตามหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดขึ้นครอบคลุมประชาชนทั้งประเทศโดยการสมัครใจ ทั้งนี้ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการสนับสนุนมาตรการทางการเงินจากรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นเจ้าของพรรคการเมืองที่แท้จริง และคัดกรองนายทุนพรรคการเมืองที่เข้ามาหาประโยชน์ในทางการเมืองซึ่งเป็นปัญหาของพรรคการเมือง โดยมีวิธีการดังนี้

๑) การบริจาคเงินให้พรรคการเมืองโดยเอกชนหรือนิติบุคคลที่เป็นบริษัทคนไทยรายละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี หักเป็นค่าใช้จ่ายออกจากการคิดภาษีประจำปี ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีฐานะทางการเงินได้ร่วมบริจาคและร่วมเป็นเจ้าของพรรค เพื่อเป็นการระดมเงินทุนของพรรคการเมือง ตลอดจนเป็นการขยายฐานการสนับสนุนกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้มากขึ้นกว่ากลุ่มทุนของพรรคการเมืองหรือนายทุนของพรรคการเมืองที่จำกัดอยู่เพียงนักธุรกิจการเมืองไม่กี่กลุ่ม

๒) สมาชิกพรรคการเมืองต้องชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิก ปีละไม่เกิน ๒๐๐ บาท ต่อราย รัฐบาลจะสนับสนุนเพิ่มอีก ๑๐๐ บาท เพื่อให้พรรคการเมืองดำเนินงานโดยมีพื้นฐานของการบริจาคจากสมาชิกพรรคการเมืองมากขึ้น มีการสนับสนุนให้ประชาชนเป็นสมาชิกและเป็นเจ้าของพรรคการเมืองที่แท้จริง โดยการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองผ่านการเสียค่าสมาชิกรายปี ซึ่งการชำระค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกจะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง สามารถทำให้เกิดความศรัทธาจากประชาชนและมีความยั่งยืนในการรักษาสมาชิกพรรคการเมือง โดยสมาชิกพรรคการเมืองไม่ได้หวังผลประโยชน์จากพรรคการเมือง

๓) เงินสนับสนุนพรรคการเมือง จากบัญชีผู้ยื่นภาษีเงินได้ ๑๐ ล้านบัญชี ๑ ละ ๓๐๐ บาท ต่อปี โดยแจ้งในเอกสารยื่นบัญชีภาษีเงินได้ประจำปีว่า จะสนับสนุนพรรคการเมืองใด รัฐบาลก็จะดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้ครบทุกบัญชี เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของพรรคการเมือง และเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนทำการยื่นบัญชีภาษีเงินได้ประจำปีด้วย ทั้งนี้ ผู้ยื่นบัญชีเสียภาษีเงินได้อาจไม่ประสงค์จะบริจาคให้พรรคการเมืองใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้การบริจาคเป็นไปด้วยความสมัครใจ และมีความเชื่อมั่นในพรรคการเมือง

๔) ผู้บริจาครายใหญ่ที่บริจาคเงินให้พรรคการเมืองมากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี รายละเอียดก็ได้ แต่รวมแล้วบริจาคได้ไม่เกิน ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ของเงินบริจาคจากภาคประชาชน ทั้งนี้ เงินทุนจาก นายทุนพรรคการเมืองหรือผู้บริจาครายใหญ่จะเป็นเพียงหนึ่งในสี่ของทุนพรรคการเมือง เป็นการลดทอน อิทธิพลของนายทุนพรรคการเมือง

๕) กรรมการบริหารพรรคการเมือง จะต้องมีส่วนกรรมการบริหารพรรคจากผู้บริจาค เงินทุนให้กับพรรคการเมือง ประเภทที่ ๑ - ๓ ซึ่งมาจากตัวแทนที่ผ่านการเลือกตั้งจากทุกภาคส่วน ไม่ต่ำกว่า ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง

๖) ให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ประชาชนสนับสนุนมาอย่างเข้มงวด

๒. สำหรับประเด็นการเสนอข้อมูลการปฏิรูปด้านการเมืองของสภาปฏิรูปแห่งชาติ มีข้อเสนอ ๗ ประเด็นหลัก ดังนี้ ๑) หน้าที่และการบริหารพรรคการเมือง ๒) การเป็นสถาบันการเมือง ๓) การเป็นพรรคการเมืองของประชาชน ๔) การป้องกันการทุจริตซื้อเสียง ๕) วิธีการหาเสียงของพรรคการเมือง ๖) การอุดหนุนเงินทุนพรรคการเมือง และ ๗) การยุบพรรคการเมือง คณะกรรมการเห็นว่า ควรนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำ แผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๓. การให้เงินสนับสนุนกองทุนพรรคการเมืองโดยนำจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองมาเป็นตัวกำหนดจำนวนเงินสนับสนุนนั้น

๔. ข้อเสนอการปฏิรูปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพรรคการเมือง ซึ่งมีข้อเสนอเกี่ยวกับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองโดยมีที่มาจากค่าธรรมเนียมจากประชาชนให้กับพรรคการเมือง กรรมการได้มีข้อเสนอแนะว่า บัญชีเงินบริจาคของพรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ แหล่งที่มาของเงินทุนต้องมีที่มาที่ถูกต้องตามกฎหมาย และในกรณีที่พบว่าที่มาของเงินบริจาคมานั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็จะต้องมีมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษที่มีความรุนแรงเพียงพอ

๕. วัฒนธรรมการเมืองของประเทศไทย นักธุรกิจหรือกลุ่มธุรกิจมักจะวิ่งเข้าหาอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากอำนาจทางการเมืองมีผลต่อการดำเนินธุรกิจในอนาคต นักธุรกิจหรือกลุ่มธุรกิจจึงมักจะให้การสนับสนุนพรรคการเมืองทุกฝ่าย เนื่องจากไม่มั่นใจว่าพรรคการเมืองฝ่ายใดจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ในกรณีที่นักธุรกิจหรือกลุ่มธุรกิจกลุ่มใดแสดงตนชัดเจนว่าสนับสนุนพรรคการเมืองฝ่ายใด หากพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามชนะการเลือกตั้ง นักธุรกิจหรือกลุ่มธุรกิจนั้นอาจถูกกลั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรมในภายหลังได้

๖. ปัญหาค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ในกรณีของประเทศญี่ปุ่น ภาครัฐโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดทำป้ายโฆษณาหาเสียงให้กับพรรคการเมืองทุกพรรค มีการควบคุมแผ่นป้ายหาเสียง กำหนดเงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งที่ไม่สูงเกินไปและจะคืนค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งให้กับผู้ที่ชนะการเลือกตั้ง และมีมาตรการให้พรรคการเมืองคัดเลือกผู้สมัครที่เป็นคนดี หากผู้สมัครคนใดมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีก็จะไม่สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

๗. การมีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามอิสระ ควรจะให้ความสำคัญกับสิทธิของปัจเจกชนในการลงสมัครรับเลือกตั้ง และควรเปิดโอกาสให้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามอิสระได้

๘. การสนับสนุนพรรคการเมืองขนาดเล็ก กลุ่มการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามอิสระไม่ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือไม่ จะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้คนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้ามาเป็นสมาชิกรัฐสภา และควรมีมาตรการส่งเสริมนักการเมืองหน้าใหม่หรือพรรคการเมืองขนาดเล็กได้มีโอกาสมากขึ้น

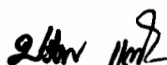
๙. ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ แนวทางที่สามารถจัด นายทุนพรรคการเมืองได้ คือ การยกเลิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และควรมีมาตรการควบคุม การใช้เงินบริจาคของพรรคการเมืองในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพราะพรรคการเมืองอาจนำเงินมาใช้ ในการหาเสียงล่วงหน้า เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบในช่วงที่มีการเลือกตั้ง

ความเห็นที่ประชุม

ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการสรุปความเห็นและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการในประเด็นเรื่องระบบพรรคการเมือง แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะการร่างรัฐธรรมนูญและแนวทาง การจัดทำแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองต่อไป

นางสาวสุธิดา กณพันธ์
วิทยากรปฏิบัติการ
สำนักกรรมการ ๒
สรุปผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ
การพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

.....ผู้ตรวจ